

Ruské revoluce

- pro Rusko válka velice zničující pro už tak zaostalý stát, kolaps ekonomiky, váznutí zásobování
- hladové stávky, demonstrace

leden 1905 *Krvavá neděle*: namísto toho, aby střelba do davu před Zimním palácem paralyzovala povstání, propukla další

- vydání *Říjnového manifestu*, kterým se povolil parlamentu a zavedení voleb
- G. J. Rasputin: dostal se do přízně carské rodiny, presentoval se jako lidový léčitel a mystik, zachánil následníka trůnu Alexeje, který trpěl hemofilií (nemoc krve)
- politické strany
 - *eserši*: zástupci zemědělců, agrární program, po revoluci chtějí sesadit cara, nevdají jim se uchýlovat k atentátům
 - *kadeti*: liberálové, jejich cílem je konstituční monarchie
 - *sociální demokraté*: dvě frakce: *menševici* (reformní soc. demokraté, chtějí nastolit pořádek skrz reformy), *bolševici* (v čele Lenin, ruští komunisté, navazují na ideologii Marxe, jejich cílem je socialistická revoluce – jak se však ukáže nikoliv socialistické společnosti, ale svrnutí moci na sebe)

Únorová revoluce 1917

23.2. stávka v Petrohradě

27.2. republika, svržen car

- podle juliánského kalendáře, byla až v březnu gregoriánského (našeho) kalendáře
- Mikuláš II. byl sesazen, i když se snažil ještě abdikovat ve prospěch Michala, neúspěšně
- vznik prozatímní liberálně-demokratické vlády, v čele kníže Lvov, ale paralelně s ní vznikaly tzv. *sověty*, bylo jich několik, ta nejvýznamější v tehdejší hlavním městě Petrohradě, ze začátku zástupci eserů a menševiků → dvouvládí
- bolševici se snaží ovládnout sověty a přes ně se dostat k moci
- autonomie Finska, Estonska, nezávislost Polska
- nespokojenosti využívá Lenin (žijící v exilu), jeden z vůdců bolševiků

duben 1917 Lenin se dostává do Ruska díky Němcům, kteří mu chtěli pomoci, aby ukončil válku na východní frontě, odstranil prozatímní vládu

červenec rekonstrukce vlády jako důsledek protestů, nový premiér Alexandr Kerenský

- nespokojenosti toho, že Rusko pořád válčí využívají sověti, Lenin se vrátil do exilu do Finska, ale další bolševik Trockij připravuje revoluci

září pokus o nastolení vojenské diktatury, Lavr Kornikov, především díky bolševické agitaci se k němu nepřidali vojáci

Říjnová revoluce

25.10. poslední kapka, které vedla k říjnové revoluci, přijel tam i z Finska Lenin

- nejprve obsadili v Petrogradu klíčové body jako pošty, nádraží, přístav, mosty, banky, vtrhli do Zimního paláce, kde sídlila prozatímní vláda, všechny ministry kromě Kerenského pozatýkali a strhli an sebe moc
- Aurora: výstřel z tohoto křižníku údajně zahájil revoluci

V. I. Lenin

26. října zasedání všeruského sjezdu, kde vydali dekrety: do čela Ruska jde nová vláda, tzv. Rada lidových komisařů v čele s Leninem, dále okamžité uzavření míru, zkonfiskují velkostatkářům a církvi bez náhrady půdu
- listopad volby do ústavodárného shromáždění, azvítězili eseri, ale Rusko bylo i tak vyhlášeno za demokraticko-federativní republiku, o den později Lenin toto shromáždění zrušil a začíná vláda bolševik (vláda jedné strany)
- období, kdy budou postupně ovládat celý prostor probíhá občanská válka (Rudá armáda vedena Trockým proti stoupencům minulého režimu – bílí)
- 3.3.1918 Brest-litevský mír, Trockij tam vyjednával
- 1924 umírá
- manželka Naděžda Krupská